

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ КЛАСИФІКАЦІЇ В СІЛЬСЬКОМУ ЗЕЛЕНОМУ ТУРИЗМІ

*Дудзяк О.А., аспірант,
Подільський державний аграрно-технічний університет*

Стаття є етапом дослідження проблем становлення і розвитку сільського зеленого туризму, як одного з основних напрямів розвитку туризму. Оцінено шанси та перешкоди розвитку сільського туризму в регіоні. В роботі ми спробуємо показати основні принципи класифікації в сільському зеленому туризмі, дати їм коротку характеристику

The article is the stage of research of problems of becoming and development of rural green tourism, as one of basic directions of development of tourism. We estimated chances and barriers of development of rural tourism in a region. In-process mi will make attempt rotin basic principles of classification in rural tourism, will give their short description

Постановка проблеми. Нині можна вважати туризм однією з пріоритетних галузей народного господарювання, також ми можемо стверджувати, що сільський зелений туризм являється самостійним і популярним видом туризму на території Хмельницької області. Про цей вид туризму вже можна дізнатись в різних туристичних компаніях, рекламних проспектах, та путівниках, ним цікавляться зараз вже не тільки жителі України, а і закордонні туристи. Сільський зелений туризм стає цікавий не лише малозабезпеченим громадянам, через помірні ціни та якісне обслуговування, а і заможним людям, через свою різноманітність, атракційність та самотність.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Тема розвитку сільського зеленого туризму нині є досить актуальною і популярною як в Україні так і на теренах Хмельницької області, тому і зацікавила ряд провідних науковців економістів та практиків туристичної галузі. Проблеми розвитку сільського зеленого туризму описують в своїх працях Васильєв, Коберніченко, Липчук, Юрчишин, Рутинський, Зінько та інші.

Цілі статті. Метою роботи є визначення впливу сільського зеленого туризму на розвиток сільських територій регіону, показати позитивний вплив цієї нової форми господарювання на розвиток сільських територій, звертаємо особливу увагу на основні принципи класифікації в сільському зеленому туризмі, та її вплив на розвиток даної галузі.

Виклад основного матеріалу. Важливим етапом дослідження розвитку та становлення на території України сільського зеленого туризму – це визначення його класифікації, так як це є важливо для розвитку соціально-економічної сторони даної проблеми. Кожен клас (вид) потребує відповідної розробки, особливих організаційних схем, інфраструктури, що можуть забезпечити попит на данні туристичні послуги. Класифікацією в сільському зеленому туризмі можна вважати, виділення кожної форми та виду відпочинку в залежності від основного напрямку туризму чи розваг.

Структура туристичних послуг, яка розвивається в країні дозволяє формувати певні аспекти соціально-економічної політики. Елементи останньої – формування системи потреб гармонійно розвинутої особистості, залучення найширших верств населення до туризму, відновлення та охорона пам'яток історії, культури та природи, співпраця між міністерствами та відомствами з метою забезпечення розвитку туристичних зон, вплив туристичної галузі на різні сектори економіки (транспорт, зв'язок, торгівлю, виробництво товарів народного споживання тощо).

Сокол Т.Г. вважає, що класифікація в туризмі має важливе значення для його практики. Вона дозволяє вирішувати проблеми його територіальної організації, планувати розвиток матеріальної бази, визначити попит і формувати ринок туризму, виробляти та реалізувати туристичний продукт, відповідним чином організувати обслуговування туристів.

Варто зауважити, що на сьогодні класифікація сільського зеленого туризму допоможе сільському господарю з визначенням цілей та напрямків своєї підприємницької діяльності, виду роботи та її сезонності, також це може допомогти в плануванні, та в складанні бізнес-плану, а ще у визначенні, який продукт йому вигідніше виробляти, як туристичний так і сільськогосподарський.

Принадібно зазначимо, що класифікація в сільському зеленому туризмі ми можемо використовувати для розробки цільових програм та дій у розвитку даної галузі, як на державному так і на регіональному рівнях. Для цих розробок можна використовувати елементи національної культури, застосувати традиційні місцеві промисли. Цим ми можемо вирішувати ряд соціально-економічних проблем, а саме проблем з працевлаштуванням сільського населення та підвищення його життєвого рівня, захисту екологічних та культурних цінностей, застосування галузевих економічних нормативів, врівноважених для всіх районів області.

Отже, ми вважаємо що, для розробки класифікації сільського зеленого туризму потрібно

обов'язково зважати на всі ознаки, які визначають характеристику досліджуваної галузі, природні ресурси і соціально-економічні аспекти, процеси розвитку та управління. Ми звертаємо вашу увагу на ряд важливих факторів, які характеризують галузь сільського туризму:

1. Рекреаційні ресурси (дозволені для використання в туристичних цілях).
2. Екологічна ситуація (найменший антропогенний вплив на природне середовище, стан атмосфери, ґрунтів та інше).
3. Матеріально-технічна база (наявність відповідної туристичної інфраструктури).
4. Стан економічного розвитку (стан виробництва, добробут населення, місце туризму в економіці регіону).
5. Науково-технічний прогрес (забезпеченість населення новими технологіями, запровадження їх у процес сільського господарства).
6. Населення (% урбанізації території, соціальні, етнічні, релігійні та інші структури, спосіб життя, здоров'я населення).
7. Вид організації та методи управління (види регулювання туристичних процесів, основні форми власності).

Якщо заважати на вище сказані ознаки, то ми можемо класифікувати сільський зелений туризм за різними критеріями. Розробляючи дану класифікацію ми звертали увагу на: спосіб надання послуг; вид активності; сезонність дії; тривалість відпочинку; категорія учасників; принцип організації; тематичний (змістовий).

З огляду на сказане, можна охарактеризувати сільський зелений туризм за кожним з даного виду поданої класифікації.

Спосіб надання послуг можна розділити на такі види, контактний – це коли господар постійно знаходиться поряд з туристом, пропонує йому свої послуги їда, харчування, майстер-клас з різних сільськогосподарських робіт та інше. Безконтактний вид – це коли турист відпочиває самостійно без втручання, чи з частковим втручанням господаря у відпочинок.

За видом активності ми можемо розділити на активний і пасивний відпочинок.

За сезонністю дії можна зустріти короткостроковий (5–7 днів), довгостроковий (14 – 20 днів і більше) та тур вихідного дня (3– 4 дні), досить популярний вид відпочинку.

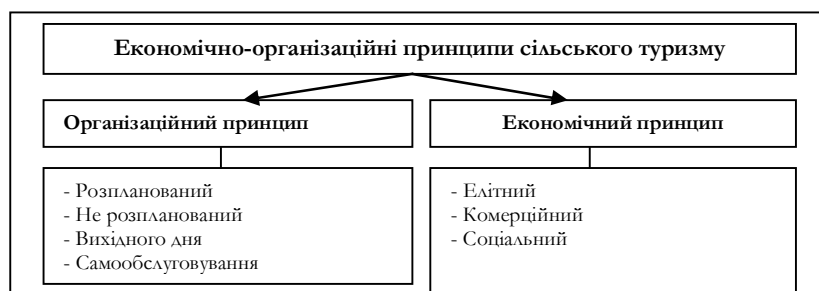
За категорією учасників ми розрізняємо такі види як: молодіжний, дитячий, шкільний, сімейний, корпоративний, похилого віку, інваліди.

Тематичний вид можна розділити на такі підвиди: екскурсійний (похідний, розвиваючий, пригодницький); мисливсько-рибальський; оздоровчий (спортивний). Що ж до організаційно-економічного принципу, то ми можемо розглядати цей вид класифікації наступним чином.

Економічно-організаційний принцип залежить від організації продажу туристичної послуги, що впливає на рівень обслуговування та надання послуг. Існує елітний туризм (VIP-туризм), комерційний туризм – це коли тури реалізуються клієнтам на комерційних засадах, та являє собою індивідуальні чи групові замовлення. Соціальний туризм – це вид туризму який організовується підприємствами для своїх працівників для мотивації праці або для винагороди за сумлінну працю.

Також спостерігаємо залежність від конкретної організації відпочинку, що пропонується туристам. Розпланований принцип відпочинку – це коли турист доручає господарю розпланувати свій відпочинок і включати всі запропоновані ним послуги. Не розпланований – це вид відпочинку який пропонує сам турист і може змінюватись протягом туру.

Тур вихідного дня – це відпочинок на протязі 3 – 4 днів, і дозволяє відпочиваючим змінити обстановку, на кілька днів виїхати з міста в екологічно чисту місцевість, це зазвичай відпочинок в селі. Нині цей вид набуває популярності, і дозволяє певною мірою вирівнювати сезонність туристичної активності і дозволяє отримувати прибутки у “мертвий сезон”.

Розроблено автором

Рис. 1. Економічно-організаційні принципи сільського туризму

Висновки. Узагальнюючи вище сказане, можна стверджувати, що класифікація у сільському зеленому туризмі є необхідною для планування і визначення підприємницької діяльності в туризмі села. Класифікація дозволяє господарю який хоче отримувати прибутки від розвитку туристичної діяльності на селі, вірно обрати для себе певний вид цієї діяльності.

Література.

1. Сокол Т.Г. Основи туризмознавства: Навч. посіб. К.:Ред Лайн, 1999.- 77 с.
2. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Сільський туризм: навч. посіб. – К.: Знання, 2006.- 271 с.
3. Триснюк В.М. Зб. тез допов. V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. (Чернопіл 30 жовтня 2009р) www.ikonf.org.ua.